

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per avia, una pesseta de rebuelt

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPREMTA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERB
TELÈFONS
Redacció, 123 - Impremta, 2, 208

ANY VII NÚM. 2.067

BARCELONA, DIMARS, 1 NOVEMBRE DE 1910

UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

Grans Magatzems
del carrer de
BILBAO
TRILLAS, VIÑAS Y VIVES
SUCCESSORS DE J. ESCARRÁ

TEMPORADA D'HIVER
ÚLTIMES NOVETATS
en
Sederes - Llaneries
Velluts - Zibelines
Panyeria - Libertis

GRANDIOSES EXISTENCIES
Preu fixo en xifres conegudes
CLÍNICA C. CROUS

ORFEU
Opera de Gluck
Traducció catalana i castellana
de
JOAQUIM PENA
ADJUDICAT TRADUCCIONS EN UN LLIBRET
UNA PESSETA
— Se ven a les llibreries i magatzems de música —

L'ideal patriòtic
y la
honradesa política

Si tots els homes fossin bons, aquest món fora el regne de la pau i de la justícia. Però l'home no és perfecte i desgraciadament n'hi ha molts de dolents que per satisfer les seves passions i concupiscències no reparen en fer mal, despreciant les supremes normes de la moral i l'interès de la col·lectivitat.

D'aquests homes n'hi ha a tot arreu. Els que a ses baixes passions afegeixen l'aviditat i la luxúria i creixen en un ambient de perdició i de misèria, tenen únicament com a esferes d'acció la delinqüència definida pels Còdes, y dintre d'ella, per defugir les seves sancions, han de desenrotllar la seva vida.

Però n'hi ha d'altres que per causes diferents de cultura, de medi, d'aconeiximent o d'atreviment, porten la mateixa malaltia a dintre, s'elevan a un altre camp diferent en ell se mouen amparats en una semi-impunitat derivada de la mateixa naturalesa intrínseca del seu camp d'acció.

Aquest camp és la vida col·lectiva, tant política com social. En ella l'home dolent hi pot desenrotllar les seves baixes passions: la multitud se deixa enganyar fàcilment que l'individu i un cop fet l'engany i conquistada la voluntat popular, aquesta serveix d'excusa a totes les ambicions que en l'exercici de càrreges públiques poden satisfereix.

Tots els partits polítics hi estan exposats a tenir a dintre algun d'aquests homes. És impossible la selecció absoluta dels individus en una col·lectivitat nombrosa, y sempre serà una injustícia evident fer recaure sobre'l conjunt la responsabilitat dels actes o de la conducta d'un o de diversos individus que'l compon.

Però, per fer aquest judici respecte a la responsabilitat del conjunt o del partit, és precis esbrinar si la conducta immoral de l'individu constitueix una excepció que està en discordança oberta amb els principis que'l partit defensa, o si pel contrari aquest en son conjuntament, para aquella conducta y la fa seva per trobarhi conflicte entre ella y la doctrina de la col·lectivitat.

Per fer positiva la selecció, per evitar les conseqüències de l'introducció d'aquests elements morbosos en l'obra y la vida dels partits, més que'l procediment exclusiu d'expulsar un per un aquells elements després d'averiguar la seva conducta, és indispensable l'existència de principis en el partit que fassin impossible el dret d'ell la coexistència dels individus que no inspiren sos actes en un suprem esperit de moralitat.

Entre aquests principis, no n'hi ha cap de tan difícil y positiu pera tals fins, com l'esperit patriòtic.

Quan un partit posa com a lema pri-

agressis partits reculliran sempre tots els turiferaris de la política, y tots els homes dolents que no poden conviure ab els que senten ab tota intensitat el patriotisme.

E. MAYNES Y GASPAR

DEL TREBALL INTENSIU Un vot en contra

Precisament lo intensiu del meu treball com a dependant d'escriptori no me ha permès fins ara fer sentir la meua veu plena de dissonàncies en el cor unis-sò que entona les excel·lències de lo que, pera demanar algun nom, han batejat ab el de «Treball intensiu», y que jo entenc una conspiració contral' dinar y fins y tot potser contra el sopar dels dependents.

Fa temps que les columnes de la premsa venen plenes de propagandes a favor d'una reforma en les hores de treball, que'n permetti plegar a les cinc de la tarda, després d'haver treballat vuit hores seguides; fa temps que's ve inflant la bomba ab una serie d'arguments sofístics, verbalistes y acomodaticis, que causen com un castell de cartes al primer buf de la realitat sabuda per tots els qui la creusa dels fets diaris fa coneixedors de la vida íntima dels magatzems y escriptoris.

Per això jo atribueixo a un excés de romanticisme y bon desitg els treballs que's duen a cap pera aconseguir la modificació, ja que de cap manera pot creure que no'ls presideixi una absoluta bona fe (llindant en la candidesa) companyia moltes vegades dels grans errors.

Per la meua part y ab mi sé que són molts—ens produïu una inquantable hilaritat el llegir que si m'espavilo treballaré vuit hores y plegaré a les cinc de la tarda; això sí, fent la feina intensivament, com si ara la fes a estil de brigada municipal; y me'n ric largament dels somnis falaguers dels bons organitzadors de la campanya, quan passades nou hores de seguit treball, sento que'l que'm diu que es necessari per l'embarc de l'endemà o per mil altres circumstancies de força majors que sempre surten, el que vetllen una hora o dues pera enllestir la tasca. Y lo pitjor del cas es que haig de reconèixer que jo raó y no hi val el pensar que ab un altre empleat quedaria la feina llesta a l'hora que se'n diu de plegar, no; encara que hi posés vuit homes més, fora igual, car el gènere que esperavem pera completar la remesa ha vingut tard de la fabrica, tot y haventnos enviat el fabricant així que ha entrat al magatzem, y jo'm quedo

una o dues hores més, però al menys he dinat; si s'implanta allò que deien, també m'hauré de quedar però més prim de ventre, o lo que serà pitjor, aniré a dinar y hauré de tornarhi, no per una o dues hores, sinó per tres o quatre o les que siguin, que allavors no vindrà d'una, jo'm ja hauré dinat y tot just seran les set de la tarda!

Y ja m'estic veient a casa meua convertida en un restaurant. Entre uns y altres haurém de tenir la taula parada tot el dia y la que'n quida no tindrà prou temps pera servir dinars a cada punt. El meu pare, que treballa en una fabrica, ha de tenir el dinar a les dotze en punta, la meua germana, que fa de modista, arriba a casa a dos quarts de dues y jo hi aniré a les cinc... y a les sis, el pare plega y, naturalment, ha de menjar quelcom... lo dit; que haurém de llogar cuinera perquè la mare no podrà donar l'abast. Y aquest desgavell vindrà corregit y augmentat en les famílies que tinguin quiballa, ja que les hores d'estudi tampoc correspondran ab les de treball dels grans.

Sort que això no's farà perquè no crec que's ansos de cases de comers se dedin a convèncer de que el treballar el personal una hora menys, els hi es tan convenient com els hi pinten, encara que pretinguin compensar ab l'intensitat que ja saben ells que ara no deixa d'haverhi.

D'això'n dona la mida el cas rigorosament històric d'aquell patró d'una casa de Barcelona que ara fa dos o tres anys corria pels despatxos fent atmsfera a favor d'aquesta modificació y tant calor hi posava y tants arguments se li acudien, que'l temps li passava sense adonar-sen y sense recordarse que's seus empleats l'esperaven pera firmar la correspondència y ell, a les nou de la nit, l'entatà feia propaganda destorbant de plegar a les altres cases.

Y el d'aquell altre ferm propagandista gerent y caixer tot d'una pesa, qui avençante als temps y pera donar exemple instaurà a casa seva la reforma y al tercer dia els dependents tingueren d'allargar l'estada a l'escriptori, mitja hora o tres quarts més perquè an ell no li sortia bé el recompte de caixa.

Si els que defensen a capa y espasa la modificació, obren així, que tal faran els que l'implantin tan sols per compromís y no venintos gaire bé?

Per les raons aquí exposades y per moltes d'altres que avui suprimixo, me veig obligat a fer servir aquestes planes com a una pera dipositarhi el meu vot en contra de la reforma, ja que no la crec possible, ni tan convenient com ens volen suposar.

PLACID ROSÉS

Barcelona sense arcalde

Els motius de la dimissió.--Ofenses personals?
El senyor Serrallera arcalde interí.--S'anirà a Valencia?--Perquè'l governador no digné res abans d'ahir de la dimissió
Els lerrouxistes consternats

La nova que publicarem ahir donant compte de la dimissió de l'arcalde, caigut com una bomba. Ningú podia pensar-se que en vintiquatre hores, canviés el senyor Roig, tan radicalment de parer. Dissabte no hi veia'l senyor Roig en lo passat, motiu de dimissió, y en cambi, el diumenge dimetixes esmerament, sense que, no obstant, hi hagués res de nou en el món de les maquinacions polítiques.

Per Casa la Ciutat, causà la nova de la dimissió, una impressió fonda. Ningú la sabia y ningú l'esperava. Tothom se creia que l'arcalde duraria encara alguns temps, al menys fins que lo del concurs d'aigües l'obligués a dimetir. S'han equivocat, doncs, els optimistes. El senyor Roig ha mort d'una omissa de conil.

Els regidors que anaren per la Casa de la Ciutat ahir al mitgdia, no sabien avenir-se a la nova. Aquelles sales, més que llocs ont s'hi reunexien polítics, semblaven l'avantsala d'un quarto de difunts. Una grossa tristesa planava damunt dels comentaris. Els amics lerrouxistes de l'arcalde no sabien consolar-se.

Com deixem en nostra anterior edició, ahir el senyor Roig y Bergadà explicà ab els periodistes el per què de la dimissió.

Nosaltres no volem recullir directament les paraules del senyor Roig. Expressament deixem que ho fassin els confres. Així copiarem d'un diari de la nit lo que digné'l senyor Roig, fonamentant la seva dimissió:

«--Mentres les minories regionalista y esquerrana--diu que digné'l senyor Roig, l'aludit confre-- s'havien limitat a expressar el seu disgust pel procediment que havia observat jo a la sessió passada, no havia dit res perquè creia que poc importava, per poc fonamentat, y de poca importància, passaria aviat y se restablirien les bones relacions de l'arcalde ab les mino.

Però he vist que aquests dos difets, les minories, o al menys, els seus dos orgues en la premsa, havien extremat la campanya, que van iniciar contra mi, fins a convertir-se en ofensa personal, y he cregut que això produïa un estat d'hostilitat entre l'arcalde y les minories que creava greus dificultats a l'exercici del càrreg en perjudici dels interessos de Barcelona.

Per això he cregut un dever posar el càrreg a disposició del Govern, a fi de que aquest designi a una persona que no tingui incompatibilitat ab les minories y pugui portar a cap la tasca municipal en bona armonia.

«Els regidors de les minories li han fet alguna manifestació de disgust?

«No, senyor; però'ls diaris que les representen, y que tinc de creure autoritzats, m'han atacat de tal manera que no'm deixen en situació expedita pera seguir a l'Arcaldia.

«...?

«No mancaran persones de bona voluntat pera pendre la vara. No obstant, reconec que, ab el desenfer actual de les passions polítiques, l'arcalde's troba constantment entre dos focs, y molt se'ra que no rebí dels uns o dels altres. Abans, ningú volia fer política: els barcelonins permetien que un senyor qual-sevol simulés eleccions, fes ajuntaments y ho arreglés tot. Ara es al revés; ara tothom fa política y política exaltada. La cosa més senzilla, un nomenament de burocrata, una infracció d'ordenances, tot, tot se converteix en qüestió política.

«La dimissió es irrevocable?

«No hi crec gaire en això de dimissions revocables o irrevocables. La dimissió's presenta en serio, o no's presenta. Jo la he presentada molt en serio; el Govern té la paraula.

«Y si el Govern no li admet?

«Aleshores, ja veurem.

Ofenses personals? Nosaltres declarem que en la campanya sostinguda per EL POBLE CATALA, no hi ha aparegut ni una sola paraula que'l senyor Roig pugui considerar com a ofensiva, personalment.

El quefe (?) dels radicals, D. Josep M. Serrallera, s'ha posseccionat de l'Arcaldia, interinament.

Això ha donat lloc a comentaris y a posar en circulació tota mena de noves. Algú deia per Casa la Ciutat que'l senyor Serrallera aprofitaria l'ocasió d'ocupar l'Arcaldia pera nomenar una comissió que vagi a Valencia. Després vindria un vot de confiança pel senyor Roig, aquest tornaria a ocupar l'Arcaldia, y, aquí no ha passat nada.

Això seria una martingala, dels propòsits de la qual creiem sincerament orfe en el Sr. Roig y Bergadà. Però, aquí respon de que en Vainaxa no torni altre cop a dominar en el quefe, fins al punt de fer-se nomenar comissionat a Valencia?

El governador deia ahir que si quan donà als periodistes la nova d'haver estat, el diumenge, visitat pel senyor Roig y Bergadà no digné res de la dimissió de aquest, fou degut a que no estava autoritzat pera fer-ho. Però que, ja havent-ho fet l'arcalde, ell no tenia pera què amagar-ho.

La dimissió, doncs, ja es a Madrid. Veurem que farà'l Govern.

A la Cambra francesa

Del dissabte al diumenge cambia la situació del Govern
Després d'un magnífic discurs, M. Briand triomfa per gran majoria

A l'acabar en mitg d'un horrible tumult la sessió del dissabte, la situació del ministeri Briand davant de la Cambra francesa era compromesa. Les paraules del president del Consell, de que ahir donaven compte, havien causat gran disgust entre's diputats radicals y radicals-socialistes, molts dels quals no s'amagaven de dir que votarien contral' govern. D'aquesta situació difícil se n'aprofitaven els socialistes y els combistes, enemics decidits del gabinet. En una de les sessions de la Cambra se reuniren després de la sessió uns doscents diputats de l'esquerra y l'extrema esquerra, acordant presentar y votar el diumenge una moció que significava un vot de censura a M. Briand. La caiguda d'aquest semblava inevitable.

A l'endemà, nombrosos radicals reaccionaren en favor del president del Consell. Les paraules d'aquest havien sigut, sens dubte, imprudentes. Però eren motiu suficient pera negarhi la confiança? Si queia Briand, qui pujaria? Grosses dificultats s'haurien oposat a que formessin ministeri Combes, Bourgeois, Clemenceau, Poincaré y Delcassé. Potser Millerand; més aquest es un partidari intranzigent de la Representació proporcional, y molts diputats de l'esquerra no la volen. La substitució den Briand no era cosa fàcil. Per altra part, l'actual president del Consell gaudix avui d'una immensa popularitat a França... Totes aquestes reflexions se feien els diputats francesos abans de la memorable sessió del diumenge a la tarda. Havia minvat una mica l'apassionada hostilitat ab que's clogué la sessió del dia abans.

En aquesta situació, M. Briand, que al pronunciar les seves ja famoses paraules semblava voler lliensar el poder per la tribuna del Parlament, posà en joc totes les seves excepcionals facultats oratòries, tots els recursos que li dona l'èxit del seu procedir en la qüestió dels carriallers. Pronuncià un discurs eloquentíssim, vibrant d'energia y de sinceritat, que li feu guanyar quasi tot el terreny perdut el dia abans y decidí la batalla a favor seu. Aquí va el principal paragraf del seu discurs:

«No crec que en aquests darrers anys cap govern s'hagi trobat davant de tan greus dificultats. M. Jaurès mateix m'era la justícia de reconèixer que, fins durant la vaga, no vaig involucrar en les responsabilitats la massa dels carriallers, no vaig deixar de posarme a la seva disposició pera intervenir vora les Compagnies. Quin ha sigut el resultat del meu procedir? Que aquest país, que podia quedar profundament perjudicat, ha sortit engrandit als ulls del món. (Entusiastes aclamacions al centre y en molts bancs de l'esquerra.) Jo he posat fi ràpidament a una situació que semblava inextricable,

Y mireu les meves mans: ni una gota de sang, senyors! (Aclamacions perllongades en un gran nombre de bancs.) Senyors! el debat ha acabat. Jo he pres l'havut del Parlament y davant del país les nostres responsabilitats. A vosaltres us toca pendre les vostres, no ab mitges mocions, no ab ordres del dia equívocs. Vosaltres, si així ho creieu, heu de dir: «No tenim confiança en vos»; y, senyors, el «diciador» s'inclinirà (Perllongades aclamacions) y tornarà a ocupar el seu lloc en les files republicanes. Si volen fer caure aquest govern, us demano que ho feu a plena llum y no en la foscor d'una covall» (Gran ovació.)

Al tornar M. Briand al seu banc, es largament aclamat. Els seus companys de ministeri y gran nombre de diputats el feliciten entusiàsticament.

En la mateixa sessió parlaren els diputats Dalimier, radical-socialista y Cruppi, radical, atacant a M. Briand, a qui defensaren M. Landry, radical, y M. Raynaud, de l'esquerra democràtica.

La primera votació fou la de l'orde del dia que significava un vot de censura al govern. Fou rebutjat per 384 vots contra 170. La victòria den Briand era evident.

Una proposició dels socialistes unificats demanant que M. Briand fos resenciat, fou rebutjada per 503 vots contra 75 dels socialistes.

Una orde del dia demanant la reposició dels carriallers destituïts ab motiu de la vaga, es rebutjada per 373 vots contra 130.

Per fi se votà l'orde del dia de M. Raynaud, acceptada pel govern. La prioritat a favor de la mateixa es acordada per 346 vots contra 183. A l'anarse a votar el fons de l'orde del dia, se demanà que aquesta se dividís en tres parts. La primera diu: «La Cambra, condemnant el sabotatge, la violència y l'antipatriotisme...» Una viva agitació se produí aleshores entre's socialistes unificats. Alguns d'ells depositen resolutament botlletins blancs, associant així al vot de condemna; però altres criden: «Abstenció!» recorrent els escòns dels seus companys pera dissuadirlos de votar. Aquesta part es aprovada per 521 vots contra 1.

La segona part diu: «...aprovant els actes del govern...» Es aprovada per 415 vots contra 116.

Y diu la tercera part: «...confiant en ell--en el govern--pera salvaguardar dintre l'orde y dintre la llei els interessos legítims dels empleats y obrers dels ferrocarrils, les llibertats de la República y els interessos vials del país...» Per 329 vots contra 183 queda aprovada, entre grans aplaudiments del centre y de l'esquerra.

La totalitat de la proposició es aprovada per 388 vots contra 94.

De Madrid estant

La tossuneria den Graells

El senyor Graells entra al Congrés. Un ugiu dels que estan a la porta'l detura, millor dit, procura deturarlo. «A qui busca usted?

El senyor Graells no se l'escolta.

Quan arriba a la meitat del passadís, un altre ugiu l'agafa pel bras.

«Usted tiene pase?»

«No señor que no tengo pase--y en Graells mira a l'ugiu de mala manera.

Alguns amics ens acostem:

«Este señor es el señor Graells, secretario del Fomento del Trabajo Nacional de Barcelona.»

L'ugiu, s'amansa.

«Pues yo agradeceré al señor Graells que vaya a la secretaría para pedir un pase. De lo contrario, no puede permanecer aquí, la orden del presidente es terminante.»

Dit això, l'ugiu se'n va.

«Ja ho ha sentit, senyor Graells, tregui un pase.

En Graells contesta:

«No'm dona la gana de demanarlo... Cambia de conversa, pregunta respecte a la marxa de la discussió de presuposts, y ab el paraigues sota'l bras, capficat, comença a passejar-se amunt y avall del Saló de conferencies.

No passen deu minuts sense que un altre ugiu se li acosti.

Un grup de diputats, pera fer un xisto, li ha cridat l'atenció respecte al senyor que, pensatiu, passeja amunt y avall de la Sala.

«Será un fraile escapado de Portugal?»

L'ugiu li demana el pase.

En Graells obra'ls ulls, y se li encara.

«Aquí no hacen más que pedir pases... No lo tengo.»

L'ugiu li prega que'l demani y en Graells contesta un altre cop que no li dona la gana de demanarlo.

«Pues retírese usted.»

En Graells surt, arriba a la porta y se assenta a un banc de la paciència que hi ha allí.

«Y aquí, se puede estar sin pase?»

«Sí, señor, aquí sí...»

Així passa prop d'una hora.

Els diputats catalans que entren y el veuen, el saluden.

«Que fa per aquí senyor Graells? Però, com no entra a dins?

«Es que no tinc pase.»

«Demà...»

«No vol demanar res a ningú.

«Doncs ho sento; passihó bé, senyor Graells.

«Apa, alante...»

Cap al tard, arriba en Coblà... «Hola, amigo Graells, entre usted que hemos de conferenciar.»

«No sería igual que conferenciásemos aquí?»

Els nostres folletins

JÖRN UHL

Tenim ja a la nostra impremta el paper verjurat que emplearem en la publicació del nostres folletins. La punta de color assignat que li vollem donar, y el volguer que fos verjurat, ens ha obligat a esperar molt de temps pera obtenir-ne una bona partida de bobines.

El dijous vinent repartirem el primer folletí setmanal de 16 planes de la novela alemanya JÖRN UHL escrita per GUSTAV FRENSEN y traduida per MANUEL DE MONTOLIU. Com que'l nostre propòsit es d'ator el primer diumenge de juliol del present any la distribució de la nova Biblioteca d'El Poble Catala, en folletins enquadernables, portaran un retràs de 17 quaders que anirem avensant repartint-ne alguns entre mitg de setmana. Així, el dijous repartirem el folletí del dia 3 de juliol y el diumenge vinent el del dia 10 de juliol.

El folletí serà compost en la magnífica monotyp de l'establiment tipogràfic «L'Avenc» y tirat en la nostra rotativa, distribuint-ne no sols als suscriptors, sinó a tots els compradors del nostre diari. Esperem que'ls nostres amics voldran apropar degudament el sacrifici que ns imposa aquest obsequi a tots els lectors.

